

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نسخه همیشه
آموزش جامع قرآن کریم
روش‌های نوین در آموزش‌های قرآنی

تهیه و تنظیم

مؤسسه کشورهای مهد قرآن

www.Ayeh.ir

نماز یاد خدا

وَاقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

طه / ۱۴

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

 نکته روخوانی:

کلمه «اقِم» به کلمه «الصَّلَاةَ» متصل می‌شود، **اقِمِ الصَّلَاةَ**

حروف خاکستری خوانده نمی‌شوند و ناخوانا هستند.
دقت کنید که حرف «ذ» در کلمه «لِذِكْرِي» بصورت نوک زبانی تلفظ می‌گردد.

معنا کنیم و به پادار نماز را برای یاد من

کلمه	اقِمِ	صَلَاةَ	لِ	ذِكْرِي
معنی	به پا دار	نماز	برای	یاد من

تمرین؛

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي .....
و به پادار نماز را برای یاد من .....
وَأَقِمِ ..... لِ.....

- ۱- نماز انگیزه گناه کردن را کم و اشتیاق برای انجام کار خیر را زیاد می‌کند.
- ۲- پذیرش نماز شرط قبولی سایر عبادت‌هاست.
- ۳- در نماز باید فکر و ذهن انسان به یاد خدا باشد و از چیزهایی که ذهن او را به خود مشغول می‌کند، دوری کند.

پیامبر اکرم ﷺ :

علامت و نشانه ایمان نماز است.

- با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.
- ۱- چرا بعضی افراد نماز می‌خوانند اما کارهای زشت و ناپسند نیز انجام می‌دهند؟ ایراد کار کجاست؟
  - ۲- به نظر شما آیا کسی که نماز می‌خواند اما مرتکب گناه هم می‌شود، باید نماز خود را رها کند؟
  - ۳- ویژگی‌های نمازی که انسان را از کارهای زشت و ناپسند باز می‌دارد چیست؟
الف) اول وقت باشد
ب) با حضور قلب باشد
ج) به جماعت باشد
د) همه موارد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی زد و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- تنها نمازی که رکوع و سجده ندارد نماز میّت است.
- نماز مستحبی را نمی‌توان به جماعت خواند.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَاقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ: ابراهیم / ۴۰

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ: عنكبوت / ۴۵

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

صَلَاةٌ : ..... رَبِّ : .....

مُنْكَرٌ : ..... ذِكْرٌ : .....

۲- با توجه به عبارت قرآنی اول برای اینکه در یک جامعه همه افراد اهل نماز شوند باید :

الف) مردم را به نماز تشویق کرد.   ب) از خود و خانواده خود شروع کرد.

ج) مساجد بیشتری بنا کرد.   د) هیچکدام

۳- با توجه به عبارت قرآنی دوم مهم ترین تاثیر نماز بر انسان این است که :

الف) او را به راه راست هدایت می کند.   ب) باعث انجام عمل خیر در او می شود.

ج) اخلاق و رفتار او را اصلاح می کند.   د) او را از گناه باز می دارد.

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و با از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره بقره بین آیات ۱ تا ۴ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و

سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

ترجمه : .....

خوردن

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا

مأثمه / ۸۸

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

کلمه «رَزَقَكُمُ» به کلمه «اللَّهُ» متصل می‌شود، رَزَقَكُمُ اللَّهُ

حروف خاکستری خوانده نمی‌شوند و ناخوانا هستند.

دقت کنید که حرف «ح» در کلمه «حَلَالًا» از ته گلو تلفظ می‌گردد.

معنا کنیم

و از آنچه خداوند به شما روزی داده است حلال و پاکیزه بخورید

کلمه	کُلُوا	رَزَقَكُمُ	حَلَال	طَيِّب
معنی	بخورید	روزی داد به شما	حلال	پاکیزه

$$\text{رَزَقَكُمُ} = \text{رَزَقَ} + \text{كُمُ}$$

تمرین

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم

بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا

و از آنچه خداوند ..... است حلال و ..... بخورید

از آنچه خداوند به شما روزی داده است حلال و پاکیزه بخورید

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ طَيِّبًا

بیشتر ببیندیشیم

۱- رزق و روزی همه ی ما به دست خداست ، پس حرص نزنیم و در دام حرام خواری گرفتار نشویم.

۲- رزق و روزی تنها مادی نیست ، بسیاری از چیزهایی که نصیب ما می شود روزی معنوی است.

۳- بسیاری از بیماریهای روحی و جسمی ناشی از خوردن چیزهای ناپاک و یا حرام است.

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

کسی که چهل روز غذای حلال بخورد ،
خداوند قلب او را نورانی می کند.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت و گو کنید.

۱- چه کسی به ما روزی داده است و ما چه وظیفه ای داریم؟

۲- تفاوت حلال و حرام و پاک و نجس چیست؟

۳- زمان غذا خوردن به چه چیزی باید دقت کنیم؟

(ب) حلال باشد

(الف) پاک باشد

(د) همه موارد

(ج) سالم باشد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- نماز کسی که غذای حرام بخورد تا چهل روز قبول نمی‌شود.
- تنها غذائی که فاسد نمی‌شود عسل است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

عبس/ ۲۴

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ:

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ: اعراف/ ۳۱

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

طعام : .....

وَاشْرَبُوا : .....

يَنْظُرُ : .....

مُسْرِفِينَ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی وظیفه انسان نسبت به خوراک خود چیست؟

(الف) دقت کند که حلال و پاک باشد. (ب) فقط به غذای خودش نگاه کند.

(ج) به غذا نگاه نکند. (د) گزینه « الف » و « ب »

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی یکی دیگر از مواردی که انسان در خوردن باید به

آن دقت کند چیست؟

(الف) پرخوری نکند (ب) اسراف نکند

(ج) دیگران را در غذای خود سهیم کند (د) به فکر فقرا هم باشد

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....

.....

.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....

تمرین آزاد؛

در سوره طه بین آیات ۸۰ تا ۸۲ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و

سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

ترجمه : .....

.....

وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

اسراء / ۲۳

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

بِ الوَالِدَيْنِ

◀ حرف «بِ» به حرف «ل»

در کلمه «الْوَالِدَيْنِ» متصل می‌شود.

◀ دقت کنید که حرف «ح» در کلمه «إِحْسَانًا» از ته گلو تلفظ می‌گردد.

◀ هرگاه در آخر کلمه ای حرکت ـَ قرار داشت ، در هنگام وقف «ا» خوانده می‌شود.

مانند: إِحْسَانًا ← إِحْسَانًا

و به پدر و مادر نیکی کنید

إِحْسَان	وَالِدَيْنِ	کلمه
نیکی	پدر و مادر	معنی

تمرین؛

◀ با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

◀ هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

و به پدر و مادر نیکی کنید

و بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

و بِالْوَالِدَيْنِ .....

و به ..... نیکی کنید

بیشتر بیندیشیم

- ۱- خدمت و نیکی به پدر و مادر، از ویژگی های افراد با خدا و مؤمن واقعی است.
- ۲- دستور خداوند برای نیکی به والدین مانند سایر دستوراتش، قطعی و همیشگی است.
- ۳- عبادت خدا و نیکی به پدر و مادر در کنار هم قرار گرفته است.

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

هر که به پدر و مادرش نیکی کند خداوند بر عمرش افزوده است.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- تأثیر و برکات نیکی به پدر و مادر چیست؟
  - ۲- با چه کارهایی می توان به پدر و مادر نیکی کرد؟
  - ۳- اگر پدر و مادر، فرزند را به کار حرام وادار کنند وظیفه فرزند چیست؟
- الف) نباید اطاعت کند
ب) باید اطاعت کند
ج) به آنها بی اعتنایی کند
د) کار حرام را انجام دهد و بعد توبه کند

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- به پدر و مادر حتی بعد از فوت آنها باید نیکی کرد.
- حضرت آدم علیه السلام پدر و مادر نداشته است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **و بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا: اسراء / ۲۳

فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا: اسراء / ۲۳

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

قَضَى : .....

تَعَبَدُوا : .....

قَوْلًا كَرِيمًا : .....

لَا تَنْهَرُهُمَا : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کدام گزینه مناسب تر است؟

الف) تنها خدا را باید پرستید

ب) رضایت خدا در رضایت پدر و مادر است

ج) عبادت خدا و احترام به پدر و مادر بسیار مهم است

د) هر سه مورد

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی کمترین نیکی به پدر و مادر چه چیزی می‌تواند باشد؟

الف) کمک مالی کردن

ب) مراقبت از آنها

ج) رفتار و گفتار خوب با آنها

د) هیچکدام

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره احقاف آیه ۱۵ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید

صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

ترجمه : .....

گفتار نیک

بقره / ۸۳

وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

- ◀ در کلمه «لِلنَّاسِ» حرف «لِ» به کلمه «ناس» متصل می‌شود. لِلنَّاسِ
- ◀ دقت کنید که حرف «ح» در کلمه «حُسْنًا» از ته گلو تلفظ می‌گردد.
- ◀ به صدای کشیده «و» در کلمه «قولوا» دقت شود و کوتاه خوانده نشود.

و با مردم نیکو سخن بگویید

معنا کنیم

کلمه	قولوا	لِلنَّاسِ	حُسْنًا
معنی	بگویید	با مردم	نیکو

تمرین:

◀ با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

◀ هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

– عبارات زیر را تکمیل کنید:

و بگویید با مردم سخن نیکو

وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

وَ ..... لِلنَّاسِ .....

و ..... بامردم .....

- ۱- نیکی به مردم، لازم است با ادب و بدون منت همراه باشد.
- ۲- اگرچه به همه‌ی مردم نمی‌توان احسان کرد، ولی با همه آنها می‌توان خوب سخن گفت.
- ۳- برخورد خوب و گفتار نیکو، نه تنها با مسلمانان، بلکه با همه‌ی انسانها لازم است.

پیامبر اکرم ﷺ :

هیچ انفاقی دوست داشتنی تر از سخن نیکو نیست.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- آیا با هرکسی، حتی با دشمن و کسی که بد دهن است می‌شود به نیکوی سخن گفت؟
- ۲- چند مثال از سخن خوب و سخن خوب‌تر بزنید. مثلاً بنشین و بفرما
- ۳- چه ارتباطی بین رفتار خوب و گفتار نیکو وجود دارد؟

الف) هیچ ارتباطی به هم ندارند (ب) گفتار نیکو حاصل رفتار خوب است

ج) گفتار نیکو به رفتار خوب می‌انجامد (د) برخی گفتار خوب دارند ولی رفتار خوبی ندارند

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- بیشتر اهل جهنم کسانی هستند که به خاطر زبان و گناه زبان وارد جهنم می‌شوند.
- سرچشمه بسیاری از اختلاف‌ها و دشمنی‌ها، بدزبانی می‌باشد.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سوالات پاسخ دهید.

یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا: احزاب / ۷۰

فَبَشِّرْ عِبَادِ * الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ وَ: زمر / ۱۷ و ۱۸

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

قولوا : .....

عباد : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی یکی از نمونه های گفتار نیکو ..... است.

(الف) بلند صحبت کردن

(ب) آهسته صحبت کردن

(ج) به حق صحبت کردن

(د) زیبا صحبت کردن

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی اگر کسی شما را به کاری دعوت کند شما چگونه با

او رفتار می کنید؟

(الف) به حرف او توجه نمی کنید

(ب) به گوینده حرف دقت می کنید

(ج) با احترام حرف او را قبول می کنید

(د) حرف او را شنیده و اگر شایسته بود می پذیرید

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....

.....

.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....

تمرین آزاد؛

در سوره اسراء بین آیات ۵۳ و ۵۴ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید

صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....

ترجمه : .....

.....

بخشش و گذشت

فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا

بقره/ ۱۰۹

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

« و » به حرف « ص » در کلمه « اَصْفَحُوا » متصل می‌شود،

وَ اَصْفَحُوا

« ع » در کلمه « فَاعْفُوا » از ته گلو تلفظ می‌شود.

معنا كنيم

پس ببخشید و گذشت کنید

وَاصْفَحُوا	فَاعْفُوا	کلمه
و گذشت کنید	پس ببخشید	معنی

تمرین؛

با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا

پس ..... و گذشت کنید

پس ببخشید و .....

فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا

- ۱- عفو و گذشت از ویژگی های پروردگار مهربان است و در دعای جوشن کبیر می خوانیم «یا کَرِیمَ الصَّفْحِ»
- ۲- انسانهای بزرگ و الهی همیشه اهل عفو و چشم پوشی هستند.
- ۳- عفو و گذشت، از بهترین رفتار نیکو است.

امام علی علیه السلام :

عفو و گذشت زکاتِ قدرت و توانایی است.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سوالات زیر در کلاس گفت و گو کنید.

۱- داشتن عفو و گذشت چه اثرات روحی و روانی به همراه دارد؟

۲- در برابر چه کسانی دارای عفو و گذشت باشیم؟

۳- بهترین زمان برای عفو و گذشت چه زمانی است؟

الف) در زمان قدرت (ب) در زمان ناتوانی

ج) تمام اوقات (د) بعد از گرفتن انتقام

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- هر کس که گذشتش زیاد باشد عمرش طولانی است.
- هر چیزی زکاتی دارد و زکات پیروزی گذشت است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

وَلِيَعْفُوا وَيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ : نور / ۲۲

فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ : مائده / ۱۳

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

تُحِبُّونَ : .....

وَاصْفَحَ : .....

يَغْفِرَ : .....

مُحْسِنِينَ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کدام گزینه مناسب تر است؟

الف) هر که بامش بیش برفش بیشتر (ب) ببخش تا خدا ببخشد

ج) خوبی که از حد بگذرد نادان خیال بد کند (د) هیچکدام

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی می‌توان گفت:

الف) بهترین نوع احسان، بخشش و گذشت است (ب) خداوند یاور پرهیزکاران است

ج) بخشش و گذشت ذاتی است (د) احترام به دیگران نوعی احسان است.

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و با از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره حجر بین آیات ۸۵ تا ۸۷ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید

و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

ترجمه : .....

کار خیر

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ

بقره/ ۱۴۸

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

حرف « ف » به کلمه « اسْتَبِقُوا » و کلمه « اسْتَبِقُوا » به کلمه « الْخَيْرَاتِ » متصل می‌شود.

فَ اسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ

در این گونه کلمات حرکات کشیده آ - ای - او ابتدا به حرکات کوتاه خود ـِـ تبدیل می‌شوند و سپس به کلمه بعد خود متصل می‌شوند.

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ

معنا کنیم در کارهای نیک و اعمال خیر، بر یکدیگر سبقت جوئید

کلمه	فَاسْتَبِقُوا	خَيْرَاتِ
معنی	سبقت جوئید	کارهای نیک

تمرین؛

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ
در نیکی‌ها و اعمال خیر، بر یکدیگر .....
در ..... ، بر یکدیگر سبقت جوید

- ۱- به جای رقابت و مسابقه در امور مادی و زود گذر دنیایی، بهتر است در کارهای خیر از دیگران سبقت بگیریم.
- ۲- از نشانه‌های ایمان واقعی، سرعت و سبقت همیشگی در کارهای خیر است.
- ۳- سرعت و سبقت در کار خیر، یک ارزش است.

امام علی علیه السلام :

هر آن کس که شوق به بهشت داشته باشد
در کارهای خیر از دیگران سبقت می‌گیرد.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- چرا گاهی اوقات ما در کارهای خیر از همدیگر سبقت نمی‌گیریم؟
- ۲- چرا معمولاً بعضی افراد منتظرند که دیگران در کار خیر پیش قدم شود؟
- ۳- چگونه شوق به انجام کار خیر را در خودمان تقویت نماییم؟

الف) از کارهای کوچک شروع کنیم
ب) به دیگران توصیه کنیم
ج) در کار خیر دیگران سهیم شویم
د) الف و ج

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- کار خیر در روز جمعه چند برابر حساب می‌شود.
- یکی از شروط کار خیر شتاب در انجام آن است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ : مؤمنون / ۶۱

وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ : بقره / ۱۱۰

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

يُسَارِعُونَ : .....
سَابِقُونَ : .....
تَقَدَّمُوا : .....
تَجِدُوهُ (تَجِدُوا + هُ) : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی شتاب در کار خیر، چه ویژگی دیگری باید داشته باشد؟
الف) علاوه بر شتاب در کار خیر، باید پیشقدم نیز باشیم (ب) از زمان خود به نحو احسن استفاده کنیم
ج) باید پنهانی انجام شود (د) همه کارها را باید با عجله انجام داد.

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی کدام گزینه مناسب‌تر است؟
الف) کوچک‌ترین کار خیری نزد خداوند از بین نخواهد رفت (ب) اعمال انسان در همین دنیا سنجیده می‌شود
ج) فقط اعمال خیر نزد خداوند می‌باشد (د) هر سه مورد

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....

تمرین آزاد؛

در سوره فاطر بین آیات ۳۰ تا ۳۲ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.
عبارت قرآنی : .....

.....
.....
.....

ترجمه :

صلح و دوستی

وَالصُّلْحُ خَيْرٌ

نساء / ۱۲۸

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

 نکته روخوانی:

« و » به حرف « ص » در کلمه « الصُّلْحُ » متصل می‌شود.

و الصُّلْحُ

« دقت کنیم حرف « ص » در کلمه « الصُّلْحُ » را درشت و از گلو بخوانیم.

معنا کنیم آشتی و دوستی، بهتر است

کلمه	صُلْح	خَيْر
معنی	آشتی و دوستی	بهتر

تمرین

« با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

« هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

و آشتی بهتر است

وَ الصُّلْحُ خَيْرٌ

وَ الصُّلْحُ .....

و ..... بهتر است

- ۱- گاهی به خاطر حفظ ارزشها و از بین نرفتن فضای دوستی، از حق شخصی خود باید گذشت.
- ۲- صلح، همیشه با پرداخت پول و مال نیست. بلکه گاهی گذشت از حق خود، زمینه‌ی صلح و آشتی است.
- ۳- عامل بسیاری از آسیب‌های زندگی، تنگ نظری و نداشتن روحیه‌ی آشتی و گذشت است.

امام صادق علیه السلام :

اگر بین دو نفر آشتی ایجاد کنم نزد من محبوب تر است
از اینکه دو دینار صدقه دهم.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.
۱- اگر بین دو نفر دعوا و نزاع ایجاد شد و کسی برای آشتی هم نبود چگونه می‌تواند با هم آشتی کنند؟

۲- نزاع و قهر و کدورت ها چه تأثیر و نتیجه ای در میان افراد خانواده و جامعه دارد؟

۳- ریشه کدورت ها و نزاع ها در چیست؟

- (الف) بی احترامی
(ب) توقعات بیجا
(ج) زود قضاوت کردن
(د) همه موارد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- هرگاه دو نفر مسلمان با هم قهر کنند و تا سه روز صلح نکنند، از اسلام خارج خواهند شد.
- اگر کسی دو نفر را آشتی بدهد از تمام نمازها و روزه‌های مستحبی ثوابش بیشتر است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَالصَّلٰحُ خَيْرٌ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سؤالات پاسخ دهید.

انفال / ۱

وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ :

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَيْكُمْ : حجرات / ۱۰

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

أَصْلِحُوا : .....
ذَات : .....

إِنَّمَا : .....
إِخْوَه : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کدام گزینه مناسب تر است؟

- الف) با دشمن هم باید دوستی کرد (ب) افراد باید درون خود را اصلاح کنند
ج) اصلاح را باید از نزدیکان شروع کرد (د) صلح و دوستی، همه جا بکار نمی‌آید

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی می‌توان گفت:

- الف) صلح دادن بر همه مسلمانان واجب است
ب) ملاک برادری باید مسائل مادی قرار بگیرد.
ج) برادری بر اساس ایمان، مشروط به زمان، مکان، شغل و سن نیست.
د) گزینه الف و ج

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره شوری بین آیات ۳۸ تا ۴۰ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....

ترجمه : .....

.....
.....

ابراهیم/۷

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

گاهی اوقات حرف «ی» بصورت پایه برای حرف همزه «ء» قرار می‌گیرد.

لَئِنْ   لَئِنْ

اگر حرف «م» یا «ن» مشدّد باشد هنگام تلفظ روی آنها به اندازه دو برابر حروف دیگر مکث می‌کنیم.

لَازِيدَنَّكُمْ

اگر شکرگزاری کنید، (نعمت خود را) بر شما خواهیم افزود

کلمه	لَئِنْ	شَكَرْتُمْ	لَازِيدَنَّكُمْ
معنی	اگر	شکرگزاری کنید	بر شما خواهیم افزود

تمرین؛

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.
هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

اگر شکرگزاری کنید، (نعمت خود را) بر شما خواهیم افزود
لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ..... شکرگزاری کنید، (نعمت خود را) ..... شکرْتُمْ

بیشتر بیندیشیم

- ۱- کمترین شکر این است که باور داشته باشیم همه نعمت ها را خدا به ما داده است.
- ۲- شکر نعمت باعث افزایش نعمت است، زیرا خداوند در برابر نعمتهایی که به ما می‌بخشد نیازی به شکر ما ندارد.
- ۳- خداوند ما را به شکرگزاری امر کرده است، تا ظرفیت دریافت نعمتهای دیگر او را پیدا کنیم.

امام صادق علیه السلام :

شکر نعمت آن است که از گناهان پرهیز شود.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- حقیقت شکر چیست؟
- ۲- رابطه شکر با افزونی نعمت در چیست؟
- ۳- اگر کسی به شما هدیه‌ای بدهد چگونه از او تشکر خواهید کرد؟
الف) با کلام خود از او تشکر می‌کنید
ب) اگر کاری بخواهد برای او انجام می‌دهید
ج) هر زمان هدیه را ببینید از او یاد می‌کنید
د) همه موارد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- شکر هر نعمتی با نعمت دیگر فرق می‌کند.
- شما برای برداشتن یک قدم از ۲۰ ماهیچه یاری می‌جوید.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ: سبأ/ ۱۵

فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ: بقره/ ۱۵۲

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

کُلُوا : .....
وَاشْكُرُوا : .....
فَاذْكُرُونِي : .....
لَا تَكْفُرُونَ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی یکی از آداب غذا خوردن کدام است؟

الف) پس از خوردن غذا خدا را شکر کنیم (ب) قبل از غذا خوردن خدا را شکر کنیم.
ج) قبل از غذا دعا کنیم (د) فقط به غذای خود نگاه کنیم.

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی چه رابطه ای بین یاد خدا و شکر او وجود دارد؟

الف) رابطه ای وجود ندارد (ب) هر دو یک مفهوم دارند
ج) شکر خدا فقط با زبان است (د) یاد خدا زمینه شکر و سپاس از او را بوجود می آورد

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و با از تجربیات شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره نحل بین آیات ۱۱۲ تا ۱۱۵ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.
عبارت قرآنی: .....

ترجمه: .....

آب، مایه حیات

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا

انبیاء / ۳۰

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

اگر حرف آخر کلمه ای، علامت تشدید داشت، هنگام وقف کمی بیشتر روی آن

حرف مکث می‌کنیم. مانند کلمه حَيِّ ← حَيِّ

حرف «ح» در کلمه «حَيِّ» را از گلو تلفظ کنید.

معنا کنیم

و هر چیز زنده‌ای را از آب قرار دادیم

کلمه	جَعَلْنَا	مِن	مَاء	كُلُّ	شَيْء	حَيِّ
معنی	قرار دادیم	از	آب	هر	چیز	زنده

تمرین؛

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ..... و قرار دادیم از آب، هر چیز زنده ای را
وَجَعَلْنَا مِنَ ..... از آب، هر

۱- خداوند سرچشمه‌ی خلقت همه موجودات زنده، را از آب قرار داده است.

۲- آب هم پاک و هم پاک کننده است.

۳- آب، مایه‌ی حیات دوباره زمین مرده است.

امام صادق علیه السلام :

پیامبر خدا همواره وقتی که آب می نوشید می فرمودند:
ستایش مخصوص خداوندی است که به ما آب نوشاند.

سوره
تجه

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

۱- وظیفه‌ی ما در قبال نعمت آب چیست؟

۲- آیا تابحال با مشکل تشنگی و بی‌آبی مواجه شده‌اید؟

۳- این جمله از کدامیک از معصومین نقل شده است؟ «ای شیعیان من هر گاه
آب گوارا نوشیدید مرا یاد کنید»

(ب) امام علی علیه السلام

(الف) امام سجاد علیه السلام

(د) امام حسین علیه السلام

(ج) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- بیش از ۶۰ درصد وزن هر انسانی را آب تشکیل می‌دهد.
- مولکول‌های آب در مقابل کلمات و افکار مثبت یا منفی انسان‌ها عکس‌العمل نشان می‌دهند.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سوالات پاسخ دهید.

فرقان / ۴۸

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا:

نحل / ۶۵

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا:

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

..... : سَمَاءِ : طَهْرًا :

..... : أَنْزَلَ : أَحْيَا :

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کلمه طهور به چه معنی است؟

الف) پاک بودن   ب) پاک و پاک کننده بودن

ج) زلال   د) سالم

۳- دومین عبارت قرآنی شما را به یاد چه فصلی می‌اندازد؟

الف) زمستان   ب) تابستان

ج) بهار   د) پاییز

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و با از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره واقعه بین آیات ۶۸ تا ۷۰ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید

و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی: .....

ترجمه: .....

رحمت خدا

لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

زمر/ ۵۳

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

حرف « ط » در کلمه « تَقْنَطُوا » درشت و پرحجم تلفظ می‌شود.

حرف « ح » در کلمه « رَحْمَةِ » از ته گلو تلفظ می‌شود.

کلمه « رَحْمَةِ » به کلمه « اللَّهِ » متصل می‌شود.

رَحْمَةِ اللَّهِ

معنا کنیم

نومید نشوید از رحمت خداوند

رَحْمَةِ	مِنْ	لا تَقْنَطُوا	کلمه
رحمت	از	نومید نشوید	معنی

تمرین؛

با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم

بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ
از ..... خداوند

نومید نشوید از رحمت خداوند
..... مِنْ رَحْمَةِ

۱- یأس از رحمت الهی جایز نیست.

۲- آمرزش گناه از جانب خدا بخاطر رحمت گسترده‌ی اوست.

۳- یأس و ناامیدی را با یادِ رحمت خدا و مهربانی او درمان کنیم.

امام علی علیه السلام :

فقیه واقعی کسی است
که مردم را از رحمت خداوند نا امید نکند.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

۱- نتیجه یأس از رحمت خداوند چیست؟

۲- چرا هرگز نباید از رحمت خدا نا امید شد؟

۳- عامل اصلی ناامید شدن از رحمت خداوند چیست؟

الف) شرایط جامعه (ب) شرایط خانواده

ج) غرق شدن در گناه (د) دوست نامناسب

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- نا امیدی از رحمت خدا گناه کبیره محسوب می‌شود.
- با نیکی کردن به دیگران، رحمت خدا را به سوی خود جلب می‌کنیم.
- هنگام اذان درهای رحمت الهی باز می‌شود.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سوالات پاسخ دهید.

حجر / ۵۶ : قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ :

حجر / ۵۵

فَلَا تَكُنْ مِنَ الْقَانِطِينَ :

آگاهی خدا

وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ

محمد / ۳۰

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

وَاللَّهُ

حرف «و» به کلمه «اللَّهُ» متصل می‌شود.

دقت کنید حرف «ع» در کلمات «يَعْلَمُ» و «أَعْمَالِكُمْ» از ته گلو تلفظ می‌شود.

معنا كنيم

و خداوند اعمال شما را می‌داند.

كلمه	يَعْلَمُ	أَعْمَال	كُم
معنی	می‌داند	کارها	شما

أَعْمَالِكُمْ = أَعْمَال + كُمْ

تمرین

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

وَاللَّهُ ..... أَعْمَالِكُمْ
و خداوند می‌داند شما را

وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالِكُمْ
و خداوند می‌داند

- 1- خداوند اعمال همه ی مخلوقات (چه پنهان و چه آشکار) را می‌داند.
- 2- اگر بخواهیم احساس مسئولیت پیدا کنیم، لازم است بدانیم که خداوند همه جا حاضر و ناظر و مراقب ما است.
- 3- بزرگترین درس تربیتی برای هر فرد این است که بفهمد خدا همه جا حاضر و ناظر و مراقب او است.

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

برترین مرحله ایمان انسان این است
که بداند هر جا باشد **خدا با او است**.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- 1- چرا بندگان از اینکه خدا در ظاهر و باطن و پنهان و آشکار با آنها است و از کارهای آنها باخبر است غافلند؟
- 2- اگر ما به علم و همراه بودن خداوند آگاهی داشته باشیم چه نتیجه ای در زندگی برای ما دارد؟
- 3- منظور از اینکه خداوند می بیند یعنی چه؟

(الف) با چشم ظاهری همه چیز را می‌بیند
(ب) توسط ملائکه می‌بیند
(ج) در همه جا حاضر و ناظر اعمال است
(د) در روز قیامت همه اعمال را می‌بیند

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- علاوه بر خدا، فرشتگان و ائمه معصومین و اعضاء و جوارح انسان و حتی زمان و مکان هم شاهد اعمال ما هستند.
- در دو طرف هر انسانی دو فرشته قرار دارند که اعمال او را ثبت می‌کنند.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سؤالات پاسخ دهید.

علق / ۱۴

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ :

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ : حدید / ۴

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

يَعْلَمُ : .....
يَرَى : .....
مَعَكُمْ (مَعَ + كُمْ) : .....
بَصِير : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی، علت بسیاری از گناهان چیست؟

الف) خوردن مال حرام
ب) فساد در جامعه
ج) وجود فضاهای مجازی
د) عدم توجه به ناظر بودن خدا بر رفتار و اعمال

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی ، خداوند:

الف) توبه پذیر است
ب) شکست ناپذیر است
ج) آگاه به همه چیز است
د) تمام موارد

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و با از تجربیات شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره اسرا بین آیات ۲۵ تا ۲۷ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.
عبارت قرآنی: .....

ترجمه: .....

صفات زشت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ

حجرات / ۱۱

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

- ◀ کلمه « **أَيُّهَا** » به کلمه « **الَّذِينَ** » متصل می‌شود،
- ◀ حرف « **ذ** » در کلمه « **الَّذِينَ** » بصورت نوک زبانی تلفظ می‌شود.

معنا كنيم

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! گروهی از شما گروه دیگر را مسخره نکند.

کلمه	يَا أَيُّهَا	الَّذِينَ	لَا يَسْخَرُ	قَوْمٌ
معنی	ای	کسانی که	مسخره نکند	گروه

تمرین؛

◀ با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

◀ هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

یا ایُّهَا ..... آمَنُوا ..... قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ
ای کسانی که ایمان آورده‌اید! مسخره نکند گروهی از شما گروه دیگر را.

ای کسانی که ..... مسخره نکند گروهی از شما ..... دیگر را.
یا ایُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ

بیشتر ببیندیشیم

- ۱- سعی کنیم قبل از اینکه ذهنمان درگیر دیگران شود به عیوب و نقص خودمان توجه کنیم.
- ۲- در کنار همه‌ی تابلوهای « ممنوعه » تابلوی عیب جویی و مسخره کردن را نیز نصب کنیم.
- ۳- نتیجه مسخره کردن به خود انسان برمی‌گردد و دیگران نیز روزی او را مسخره خواهند کرد.

امام صادق علیه السلام :

کسی که مردم را مسخره می کند،
نباید به دوستی خالصانه آنها چشم امید داشته باشد.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- آثار فردی و اجتماعی مسخره کردن چیست؟
- ۲- ویژگی اصلی مسخره کنندگان چیست؟
- ۳- ریشه‌ی مسخره کردن و لقب بد دادن به دیگران در چیست؟
الف) نداشتن ایمان   ب) وسوسه شیطان
ج) خود برتر بینی و تکبر   د) غفلت از یاد خدا

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟! -

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سوالات پاسخ دهید.

حجرات / ۱۱

وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ:

حجرات / ۱۲

وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا:

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

لا تَلْمِزُوا : .....
لا تَتَنَابَزُوا : .....
لا يَغْتَبُ : .....
بَعْضُكُمْ (بَعْضُ + كُمْ) : .....

۲- اولین عبارت قرآنی با کدام گزینه متناسب تر است؟

(الف) فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ
(ب) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ
(ج) وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ
(د) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمَ

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی چه ارتباطی بین تمسخر و غیبت وجود دارد؟

(الف) تمسخره کردن در غیاب فرد غیبت او نیز هست

(ب) غیبت کردن ، تمسخر نیز هست

(ج) تمسخره کردن فقط در حضور شخص گناه محسوب می شود

(د) ارتباطی ندارند

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره لقمان بین آیات ۱۷ تا ۱۹ چند عبارت با موضوع درس وجود دارد، یکی از آنها را

پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....

ترجمه : .....

.....
.....

انفاق

أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ

بقره/ ۲۵۴

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

◀ زمانی که بر روی حرف « م » یا « ن » تشدید باشد آنها را کمی کشیده تر می‌خوانیم. مانند: مِمَّا

◀ حرف « ق » در کلمه « أَنْفِقُوا » و « رَزَقْنَاكُمْ » محکم و از ته گلو تلفظ می‌گردد.

آموزش جامع قرآن کریم (۱)

از آنچه به شما روزی داده‌ایم، انفاق کنید

معنا کنیم

کلمه	أَنْفِقُوا	مِمَّا (مِنْ + مَا)	رَزَقْنَاكُمْ
معنی	انفاق کنید	از آنچه	به شما روزی دادیم

$$\text{رَزَقْنَاكُمْ} = \text{رَزَقْنَا} + \text{كُمْ}$$

تمرین؛

◀ با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

◀ هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

..... مِمَّا ..... كُمْ

..... از آنچه به شما

انفاق کنید از آنچه به شما روزی داده‌ایم

- 1- انفاق فقط این نیست که از اموال ببخشیم، بلکه از هر چه که خداوند به ما روزی کرده مثل : علم، آبرو، مقام و... هم می شود انفاق کرد.
- 2- در نگاه تربیتی قرآن، هدف از انفاق، تنها فقرزدایی نیست، بلکه رشد و تربیت الهی انفاق کننده نیز حاصل می شود.
- 3- از آنچه برای خودت دوست داری به دیگران انفاق کن.

امام صادق علیه السلام :

مال خود را در راه خدا هزینه کن و یقین داشته باش
که آنچه را هزینه کرده‌ای جایگزین دارد.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- 1- هر آنچه در راه خدا انفاق می کنیم برای ما یک حساب پس انداز می شود. چگونه می‌توانیم این حساب و رمز آن را از خدا دریافت کنیم؟
- 2- آیا کسی که قرآن یاد گرفته است و به دیگران یاد می دهد این هم انفاق در راه خداست؟
- 3- چه کسانی باید انفاق کنند؟

(ب) همه مردم به اندازه‌ای که می‌توانند

(الف) افراد ثروتمند

(د) انسانهای خیر

(ج) مسئولین جامعه

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- پاداش انفاق حداقل هفتصد برابر است.
- هر چه انفاق کنید، از شما کم نمی‌شود و جای آن را خداوند پر می‌کند.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

بقره/۲۷۲: **وَمَا تَنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا نَنْفِسُكُمْ:**

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ: آل عمران/۹۲

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

تَنْفِقُوا : .....
أَنْفُسِكُمْ : .....

يَرْ : .....
تُحِبُّونَ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی ، انفاق در نهایت به سود چه کسی خواهد بود؟

الف) شخص نیازمند (ب) همه مردم

ج) شخص انفاق کننده (د) جامعه

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی چه چیزی را بهتر است انفاق کنیم؟

الف) چیزی که بیشتر دوست داریم (ب) وسایل اضافی خود

ج) پول دادن بهتر است (د) آنچه دیگران نیاز دارند

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره بقره بین آیات ۲۶۷ و ۲۶۸ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید

و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

ترجمه : .....

قرآن

فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ

مزمّل / ۲۰

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

کلمه « مِنْ » به کلمه « الْقُرْآنِ » متصل می‌شود، **مِنْ الْقُرْآنِ**

دقت داشته باشید صدای کشیده (و) در کلمه « فَاقْرَءُوا » کوتاه خوانده نشود.

معنا کنیم

پس آنچه از قرآن برای شما میسر است بخوانید

مِنْ	تَيَسَّرَ	فَاقْرَءُوا	کلمه
از	میسر است	پس بخوانید	معنی

تمرین؛

با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

..... ما تَيَسَّرَ ..... الْقُرْآنِ   فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ

پس بخوانید آنچه برای شما میسر است از قرآن ..... آنچه برای شما ..... از قرآن

۱- باید به اندازه توان خود از آیات قرآن بخوانیم و در آنها تدبر کنیم.

۲- هر کس بر اساس توان و زمان و استعداد خودش برنامه ای برای انس با قرآن داشته باشد.

۳- خواندن قرآن و انس با آن را برای علاقمندان آسان نماییم.

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

قرآن را بیاموزید، که بهترین گفتار است.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

۱- به چه میزان باید قرآن بخوانیم؟

۲- آیا خواندن قرآن کار آسانی است؟

۳- قرآن خواندن نهایتاً باید به ..... منجر شود.

(الف) صحیح و دقیق خواندن   (ب) حفظ آیات

(ج) فهم آیات   (د) عمل به آیات قرآن

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- در سوره توبه «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» نیامده است و در سوره نمل دو بار آمده است.
- قرآن در طول ۲۳ سال بر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله نازل شده است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **فَاقْرَعُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

نساء / ۸۲

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ :

إسراء / ۸۲

و نُنزِلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ :

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

لَا يَتَذَبَّرُونَ : .....
نُزِّلُ : .....
شِفَاءٌ : .....
رَحْمَةً : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی چگونه می‌توانیم در قرآن تدبیر داشته باشیم؟

(الف) با روخوانی قرآن
(ب) حضور در کلاسهای آموزشی
(ج) توجه و تفکر در آیات
(د) هیچکدام

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی می‌توان گفت:

(الف) قرآن حتی برای ظالمین باعث رحمت است
(ب) اگر ایمان داشته باشیم ، قرآن باعث رحمت خواهد بود
(ج) بهره بردن از قرآن استعداد ویژه می‌خواهد
(د) نزول قرآن برای همه رحمت است

۴- با تفکر و تدبیر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره زخرف بین آیات ۱ تا ۴ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....

ترجمه :

.....
.....

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ

مدت ۴/

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

- حرف « ث » در کلمه « ثِيَابَكَ » بصورت نوک زبانی تلفظ می‌شود.
- حرف تشدید دار در دو بخش و کمی محکم خوانده می‌شود مانند حرف « ه » در کلمه « فَطَهِّرْ »

و لباست را پاک کن

طَهِّرْ	ثِيَابَكَ	کلمه
پاک کن	لباست	معنی

ثِيَابَكَ = ثِيَاب + كَ

تمرین؛

با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

وَ..... فَطَهَّرَ

و لباست را پاک کن

وَثِيَابِكَ فَطَهَّرَ

و لباست را .....

- ۱- هم لباس و بدنمان را از آلودگی های ظاهری پاک کنیم و هم دلمان را از آلودگی های درونی پاک کنیم.
- ۲- لباس و بدن کثیف و بد بو موجب اذیت و آزار دیگران است.
- ۳- اگر می خواهی بدن پاکی داشته باشی، خداوند نعمت آب را برای این کار به ما هدیه کرده است.

امام علی علیه السلام :

مؤمن کسی است که دلش را از آلودگی ها و پستی ها
پاک نگه دارد.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت و گو کنید.

۱- چگونه وقتی انسان از گناهان خود دست می کشد پاک می شود؟

۲- رابطه بین توبه کردن و پاک شدن از گناه چیست؟

۳- تفاوت پاکیزه و پاکدامن چیست؟

الف) پاکیزگی ظاهری است ولی پاکدامنی باطنی است

ب) تفاوتی ندارند

ج) پاکیزگی مختص مردان و پاکدامنی مختص زنان است

د) پاکیزگی فردی ولی پاکدامنی اجتماعی است

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- لباس هم تسبیح خدا می‌گوید و هر گاه کثیف شود از تسبیح باز می‌ایستد.
- اگر کسی مسواک بزند ثواب هر رکعت نمازی که بخواند ۷۰ برابر می‌شود.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَيُثَابِكَ فَطَهَّرَ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سؤالات پاسخ دهید.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ : بقره / ۲۲۲

وَيُنزِّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ : انفال / ۱۱

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

يُحِبُّ : .....
مُتَطَهِّرِينَ : .....

سَمَاء : .....
ماء : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی طهارت ظاهری بهتر است یا طهارت باطنی؟

الف) طهارت ظاهری   ب) طهارت باطنی

ج) هم طهارت ظاهری و هم طهارت باطنی   د) با توجه به موقعیت اجتماعی افراد متفاوت است

۳- در دومین عبارت قرآنی به چه چیزی اشاره شده است؟

الف) خاک   ب) نور خورشید

ج) باران   د) زمین

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و با از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره توبه در آیه ۱۰۸ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی

کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

ترجمه : .....

عهد و پیمان

وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا

بقره/۱۷۷

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

حرف «و» به کلمه «الموفون» متصل می‌شود. **و** الموفون

دقت کنید صدای کشیده (و) در کلمات «موفون» و «عاهدوا» کوتاه خوانده نشود و کمی کشیده شود.

حرف «ع» در کلمات «بعهدهم» و «عاهدوا» از ته گلو تلفظ می‌شود.

معنا کنیم

وفا می‌کنند به عهد و پیمان خود وقتی که عهد بستند

کلمه	موفون	بعهدهم	إِذَا	عاهدوا
معنی	وفا می‌کنند	به عهدشان	وقتی که	عهد بستند

بعهدهم = ب + عهد + هم

تمرین

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

و ..... بَعْدِهِمْ إِذَا
وفا می کنند به عهد و پیمان خود وقتی که عهد بستند

وفا می کنند به ..... خود وقتی که .....

وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا

۱- شعار دادن در وعده‌ها، کار ساز نیست، عمل کردن و وفا کردن به وعده‌ها شرط اصلی است.

۲- وفای به عهد، از نشانه‌های تقواست

۳- انسان تا وقتی وعده ای نداده است، آزاد است اما اگر وعده داد باید به آن عمل کند.

پیامبر اکرم ﷺ :

هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد،
هر گاه وعده می دهد باید وفا کند.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سوالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

۱- چگونه می توان نسبت به عهد و پیمان خود با مردم، با خودمان و با خدا درست رفتار کنیم؟

۲- رفتار شما با کسی که بد قولی می کند و سر عهد و پیمانش نمی ماند چیست؟

۳- ریشه اصلی بد قولی و بد عهدی در چیست؟

الف) دوست نامناسب (ب) فراموشی

ج) مشغله فکری (د) اهمیت ندادن به وعده‌ها

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- بالاترین عهد و پیمان، عهد و پیمان با خداست.
- حتی اگر به شخص کافر قول بدهیم باید به آن عمل کنیم.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أَوْفٍ بِعَهْدِكُمْ : بقره / ۱۷۷

عنکبوت / ۴۵

يُوفُونَ بِالنَّذْرِ:

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

أَوْفُوا: .....

عَهْدِكُمْ: .....

أَوْفٍ: .....

نَذْر: .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی و نیز آیه ۶۰ سوره یس عهد ما نسبت به خدا چه چیزی می تواند باشد؟

الف) او را بپرستیم

ب) از او اطاعت کنیم

ج) شیطان را تبعیت نکنیم

د) هر سه مورد

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی می توان گفت:

الف) ادای نذر همانند وفای به عهد واجب است

ب) نذر با عهد و پیمان فرق می کند

ج) نذر فقط مربوط به غذا می باشد

د) وفای به عهد واجب ولی ادای نذر مستحب است

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....

.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....

تمرین آزاد؛

در سوره رعد بین آیات ۱۹ تا ۲۲ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید

و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی: .....

.....

ترجمه: .....

.....

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

رعد / ۲۸

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

« حرف ط » در کلمه « تَطْمَئِنُّ » بصورت درشت و پر حجم تلفظ می‌شود.

« حرف ن » در کلمه « تَطْمَئِنُّ » به حرف « ل » در کلمه « الْقُلُوبُ » متصل می‌شود.

معنا کنیم آگاه باشید، تنها با یاد خدا دلها آرامش می‌یابد

القلوب	تَطْمَئِنُّ	ذِكْر	أَلَا	کلمه
دلها	آرامش می‌یابد	یاد	آگاه باشید	معنی

تمرین:

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

أَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ   أَلَا بِ... اللَّهُ... الْقُلُوبُ

آگاه باشید، تنها با یاد خدا آرامش می‌یابد دلها .....، تنها با یاد خدا آرامش می‌یابد .....

- ۱- یاد خدا را در دل و در تمام حالات خصوصاً در موضع گناه فراموش نکنیم.
- ۲- یاد آگاهی او به پنهانی‌ها و آشکارها، باعث حیا و پاکدامنی ماست.
- ۳- عده‌ای موقتاً با مال و دارایی‌های دنیا راضی و آرام می‌شوند و از یاد خدا غافلند.

امام صادق علیه السلام :

خداوند به حضرت موسی علیه السلام فرمودند:

مرا در شب و روز زیاد یاد کن و هنگام ذکر من خاشع
و هنگام بلا صبور باش، و هنگام یاد من آرامش بجوی.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- عوامل آرامش و دلگرمی در زندگی ما کدامند؟
- ۲- چه افرادی با یاد خداوند آرام می‌شوند؟
- ۳- یکی از بهترین حالت‌های به یاد خدا بودن کدام است؟
الف) صدقه دادن
ب) نماز
ج) روزه
د) احترام به دیگران

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- اگر کسی با وضو بخوابد مانند کسی است که تمام شب را عبادت کرده است.
- برخی از دانشمندان غربی نیز دریافته‌اند که یاد خدا باعث آرامش است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا : أحزاب / ۴۱

وَ اذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ : آل عمران / ۴۱

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

یا ایُّهَا : .....

اذکُرُوا : .....

عَشِيٍّ : .....

إِبْكَارٍ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی منظور از دائم الذکر بودن چیست؟

الف) همیشه با تسبیح باشیم و ذکر بگوییم

ب) زیاد دعا کنیم

ج) در هر حالی به یاد خدا باشیم

د) هیچکدام

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی می‌توان گفت:

الف) هر چه درجات انسان بالاتر است احتیاج کمتری به ذکر خدا دارد.

ب) هر چه درجات انسان بالاتر است احتیاج بیشتری به ذکر خدا دارد.

ج) همینکه در دل به یاد خدا باشیم کفایت می‌کند.

د) هیچ کس نمی‌تواند همیشه به یاد خدا باشد.

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره بقره بین آیات ۱۵۱ تا ۱۵۳ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا

کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....

ترجمه :

.....
.....

ناخوشی

فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا
وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

نساء/ ۱۹

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

◀ حرف « ث » در کلمه « کَثِيرًا » بصورت نوک زبانی تلفظ می‌شود.

◀ علامت ُ در هنگام وقف تبدیل به صدای « آ » می‌شود مانند :

کَثِيرًا ← کَثيرا

معنا کنیم

چه بسا چیزی خوشایند شما نباشد، در حالی که خداوند خیر فراوانی در آن قرار می‌دهد.

کلمه	عَسَىٰ	تَكْرَهُوا	شَيْئًا	يَجْعَلُ	فِيهِ
معنی	چه بسا	خوشایندتان نباشد	چیزی	قرار می‌دهد	در آن

فیه = فی + ه

تمرین؛

◀ با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

◀ هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

۱ - گاهی حرف « و » در ترجمه « در حالی که » معنا می‌شود.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

فَعَسَىٰ أَنْ ..... شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ .....
چه بسا چیزی خوشایند شما نباشد، در حالی که خداوند خیر فراوانی در آن قرار می‌دهد

فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا .....
چه بسا ..... خوشایند شما نباشد، در حالی که خداوند خیر فراوانی در آن

- ۱- چه خوب است که ملاک اصلی خواسته‌های ما ، خواست خداوند باشد.
- ۲- انسان همواره از آنچه به خیر و صلاحش هست آگاهی ندارد.
- ۳- باید از زاویه‌ی نگاه خداوند به خوبی و بدی به خواسته‌های خود نگاه کنیم.

امام علی عَلَيْهِ السَّلَام :

چه بسا خواسته‌ای که اگر برآورده شود
به تباهی دین تو می‌انجامد.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- آیا بهتر نیست برای رسیدن به اهداف و خواسته‌های خود، خیر و صلاح آن را به خداوند بسپاریم؟
- ۲- چگونه می‌توان بدی و خوبی حقیقی خواسته‌ها را تشخیص داد؟
- ۳- برخورد پیشوایان دینی در مواجهه با ناخوشی‌ها چگونه بود؟
  - الف) جزع و فزع می‌کردند
  - ب) نفرین می‌کردند
  - ج) بی توجه بودند
  - د) صبر می‌کردند و همواره شکرگزار بودند

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- بیماری، کفاره گناهان به حساب می‌آید.
- گریه نوزاد برای پدر و مادر رنج آور ولی برای خود نوزاد مفید است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.
- عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَ يَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سؤالات پاسخ دهید.

عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ : بقره/ ۲۱۶

عَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَ هُوَ شَرٌّ لَّكُمْ : بقره/ ۲۱۶

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

عَسَى: .....

تَكَرُّهًا: .....

تُحِبُّوْا: .....

شَرٌّ: .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کدام گزینه مناسب تر است؟

(الف) خداوند در ناخوشی ها خیری قرار نداده است

(ب) چه بسا کاری خوشایند نباشد ولی به نفع ما باشد

(ج) تمام راحتی ها در خوشی هاست

(د) تمام سختی ها در ناخوشی هاست

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی کدام گزینه صحیح نمی باشد؟

(الف) باید به خاطر بلاها خدا را شکر کرد.

(ب) لزوماً آنچه که ما دوست داریم به نفع ما نیست.

(ج) دعایی که در آن خیری نیست مستجاب نمی شود.

(د) هر چیزی را که دوست داریم به نفع ماست.

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره بقره آیه ۲۶۹ یک عبارت با موضوع خیر فراوان، وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح

بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی: .....

.....
.....

ترجمه: .....

.....
.....

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

احزاب/ ۲۱

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

حرف «ة» در هنگام وقف تبدیل به «ه» می شود مانند:

حَسَنَةٌ ← حَسَنَه

حرف «ح» در کلمه «حَسَنَةٌ» از ته گلو تلفظ می شود.

معنا كنيم

قطعاً برای شما در زندگی رسول خدا سرمشق نیکویی است

حَسَنَةٌ	أُسْوَةٌ	رَسُولِ اللَّهِ	لَكُمْ	كَلِمَه
نیكو	سرمشق	رسول خدا	برای شما	معنی

تمرین؛

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

لَقَدْ كَانَ ..... فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ .....
مسئلاً برای شما در زندگی رسول خدا سرمشق نیکویی است

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ .....
مسئلاً ..... در زندگی رسول خدا ..... نیکویی است

بیشتر ببیندیشیم

- ۱- الگو بودن پیامبر از لحاظ گفتار، رفتار و سبک زندگی، دائمی و برای همه‌ی زمانهاست.
- ۲- معرفی الگو، یکی از شیوه‌های صحیح تربیت است. باید الگوی خوب معرفی کنیم، تا مردم به سراغ الگوهای دروغین نروند.
- ۳- بهترین شیوه در تبلیغ و تربیت، دعوت عملی است.

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

پس به زندگی پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ توجه کن، که همانا در زندگی او
اسوه و الگویی است برای آن کس که توجه نماید.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- ویژگیهای یک الگوی خوب و نیکو کدامند؟
- ۲- آیا تا بحال تصمیم گرفته‌ایم تا یک الگوی الهی و قرآنی برای سعادت‌مندی خود مشخص کنیم؟

۳- در چه مواردی می توان از پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، الگوبردای نمود؟

- الف) اخلاق و رفتار (ب) معاشرت با خانواده
ج) عبادت (د) همه موارد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- نام محمد محبوب‌ترین نام در بین نام‌ها و اسامی مختلف در جهان به شمار می‌رود.
- پیامبر صلی الله علیه و آله خوش اخلاق‌ترین فرد در بین مردم بوده است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سؤالات پاسخ دهید.

انبیاء/ ۱۰۷

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ :

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا: احزاب/ ۵۶

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

أَرْسَلْنَاكَ : ..... رَحْمَةً : .....

يُصَلُّونَ : ..... سَلِّمُوا : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی، پیامبر اکرم ﷺ برای ..... مایه رحمت است؟

الف) مسلمانان (ب) شیعیان

ج) تمام انسانها (د) تمام موجودات

۳- در دومین عبارت قرآنی خداوند چه دستوری به اهل ایمان می‌دهد؟

الف) اطاعت از خود و پیامبر ﷺ (ب) صلوات بر پیامبر ﷺ و اطاعت از او

ج) پرهیز از گناه (د) صلوات بر پیامبر ﷺ

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و با از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره فتح آیه ۲۹ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید

صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی: .....

ترجمه: .....

اهل بیت

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ

شوری/ ۲۳

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

- کلمه «إِلَّا» با کلمه «الْمَوَدَّةَ» باید به هم متصل شود، **إِلَّا الْمَوَدَّةَ**
- حرف (ع) در کلمه (عَلَيْهِ) از ته گلو تلفظ می‌شود.
- حرف «ف» در کلمه «فِي» به حرف «ل» در کلمه «الْقُرْبَىٰ» متصل می‌شود. **فِي الْقُرْبَىٰ**

معنا كنيم

بگو من پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن نزدیکانم [اهل بیتم]

كلمه	قُلْ	لَا أَسْأَلُ	أَجْرًا	مَوَدَّةَ	الْقُرْبَىٰ
معنی	بگو	درخواست نمی‌کنم	پاداش	دوست داشتن	نزدیکانم

تمرین؛

- با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.
- هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

قُلْ لَا ..... عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا ..... فِي الْقُرْبَىٰ

بگو من پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن نزدیکانم [اهل بیتم]

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ

بگو من ..... از شما بر رسالتم درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن ..... [اهل بیتم]

بیشتر ببیندیشیم

- ۱- پیامبر اسلام ﷺ از مردم درخواست مزد مادی نداشت، ولی از طرف خداوند مأمور شد تا از مردم بخواهد که مزد معنوی یعنی «راه خدا» و «دوستی» اهل بیت را انتخاب کنند.
- ۲- دوستی با اطاعت و پیروی عملی همراه است، زیرا دوستی بدون اطاعت نوعی ظاهر سازی و ریاکاری و دروغ و چاپلوسی است.
- ۳- هر کس دوستی و محبت عملی خاندان پیامبر ﷺ را نداشته باشد در واقع اجر و مزد پیامبر را ضایع کرده است.

پیامبر اکرم ﷺ :

هر که با دوستی آل محمد ﷺ از دنیا برود، شهید است.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

۱- نزدیکان پیامبر ﷺ چه کسانی هستند که دوستی آنها بر ما واجب است؟

۲- آثار و نتیجه دوستی با اهل بیت و خویشاوندان پیامبر ﷺ چیست؟

۳- محبت و مودت چه ارتباطی با هم دارند؟

الف) هر دوی آنها یکی است. (ب) هیچ ارتباطی با هم ندارند.

ج) مودت، محبت همراه با عمل است. (د) محبت درونی و مودت بیرونی است.

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- جوان‌ترین امام، حضرت جواد علیه السلام و مسن‌ترین امام حضرت صادق علیه السلام بودند.
- پذیرفتن ولایت حضرت علی علیه السلام و فرزندان او برترین نمونه دوستی و محبت است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سؤالات پاسخ دهید.

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا : أحزاب / ۳۳

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ: مائده / ۵۵

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

رَجَسٌ : .....

تَطْهِيرٌ :

وَلِيٌّ : .....

يُقِيمُونَ :

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کدام گزینه مناسب تر است؟

الف) طهارت و پاکی اهل بیت علیهم السلام فقط بصورت ظاهری بوده است

ب) مقام اهل بیت علیهم السلام نزد خدا همانند دیگر مردم است

ج) اهل بیت علیهم السلام از هر گونه زشتی ظاهری و باطنی معصوم هستند

د) هر سه مورد

۳- دومین عبارت قرآنی به کدام داستان اشاره می کند؟

الف) ضربت خوردن حضرت علی علیه السلام ب) بخشیدن انگشتر توسط حضرت علی علیه السلام به سائل در نماز

ج) نماز امام حسین علیه السلام در روز عاشورا د) فتح خیبر توسط حضرت علی علیه السلام

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره نساء آیات ۵۸ و ۵۹ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و

سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....

ترجمه :

.....
.....

شیطان

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا

فاطر / ۶

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

کلمه «إِنَّ» و کلمه «الشَّيْطَانَ» به یکدیگر متصل می‌شوند.

إِنَّ الشَّيْطَانَ

حرف «ذ» در کلمه «فَاتَّخِذُوهُ» بصورت نوک زبانی تلفظ می‌شود.

معنا کنیم قطعاً شیطان دشمن شماست، پس او را دشمن بگیرید

فَاتَّخِذُوا	عَدُوًّا	لَكُمْ	إِنَّ	کلمه
پس بگیرید	دشمن	برای شما	قطعاً	معنی

فَاتَّخِذُوهُ = ف + اتَّخِذُوا + هُ

تمرین؛

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

إِنَّ الشَّيْطَانَ ..... عَدُوٌّ فَاتَّخِذْهُ
قطعاً شیطان دشمن شماست، پس او را دشمن بگیرید

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذْهُ عَدُوًّا
قطعاً شیطان ..... شماست، پس او را دشمن

- ۱- شیطان دشمن قدیمی، با تجربه و با سابقه ای برای انسان است.
- ۲- دشمنی شیطان مخفی است و به راحتی دیده نمی‌شود.
- ۳- شیطان، از هر سو و با هر وسیله‌ای انسان را وسوسه می‌کند.

امام علی ع :

کسی که از فرمان خداوند سرپیچی کند و دستورات شیطان را اطاعت کند به خودش ظلم کرده است.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- چرا کسی را که با ما دشمنی آشکار دارد به دشمنی انتخاب نکنیم؟
- ۲- چگونه از دام‌های شیطان رهایی پیدا کنیم؟
- ۳- شیطان برای گمراهی انسانها از چه راهکاری استفاده می‌کند؟
الف) وسوسه کردن
ب) کوچک نشان دادن گناه
ج) زیبا نشان دادن گناه
د) هر سه مورد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضا تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- اولین کسی که تکبر کرد و دروغ گفت شیطان بود.
- شیطان سالها همراه فرشتگان خدا را عبادت کرد ولی بدلیل نافرمانی امر خدا، مورد لعنت خدا قرار گرفت.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سوالات پاسخ دهید.

یس / ۶۰

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ :

أعراف/ ۲۰۰

وَأَمَّا يَنْزِعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ :

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

أَعْهَدُ : .....
لَا تَعْبُدُوا : .....
نَزَعٌ : .....
فَاسْتَعِذْ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی انسانها چه تعهدی نسبت به خداوند متعال دارند؟

الف) به پدر و مادر خود نیکی کنند
ب) به دیگران ظلم نکنند
ج) شیطان را اطاعت و بندگی نکنند
د) حق را بپذیرند

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی در مواجهه با وسوسه های شیطان چه کار باید کرد؟

الف) به خداوند پناه برد
ب) به وسوسه ها توجه نکرد
ج) از دیگران کمک گرفت
د) کاری نمی توان کرد

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره یوسف بین آیات ۴ تا ۶ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.
عبارت قرآنی: .....

.....
.....

ترجمه: .....

.....
.....

روزی

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

نحل / ۵۳

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

« حرف ع » در کلمه « نِعْمَةٌ » از ته گلو تلفظ می‌شود.

معنا کنیم

آنچه از نعمتها دارید، همه از سوی خداست

کلمه	مَا بِكُمْ	نِعْمَةٌ	مِنْ
معنی	آنچه دارید	نعمت	از سوی

تمرین:

« با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

« هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

وَمَا بِكُمْ مِنْ ..... فَمِنْ .....

آنچه از نعمتها دارید، همه از سوی خداست

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

..... از نعمتها دارید، همه ..... خداست

بیشتر ببیندیشیم

- ۱- نعمت‌های الهی، نتیجه‌ی مدیریت یا شانس و اتفاق نیست، بلکه با اراده او و حساب شده است.
- ۲- وقتی رزق هر کسی به بدست خداست، پس نه برای آن حرص بورزیم و نه از نبود آن بترسیم.
- ۳- اگرچه رزق همه به اراده اوست ولی خداوند، منابع رزق را در اختیار ما قرار داده تا با عقل و هنر و وسایل دیگر، آن را کشف کنیم و بدست آوریم.

امام علی علیه السلام :

رزق هر کسی معلوم است.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- نتیجه غفلت و بی توجهی به نعمتهای الهی چیست؟
- ۲- چند نمونه از نعمتهایی که خداوند در قرآن از آنها یاد کرده نام ببرید.
- ۳- مهمترین نعمتی که خداوند به ما داده است چیست؟
الف) هدایت
ب) علم
ج) ثروت
د) دوستان خوب

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- خواب بین الطلوعین مانع رزق و روزی است.
- نعمت‌های خدا را نمی‌توان شمارش کرد.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سؤالات پاسخ دهید.

هود/ ۶

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا:

عنکبوت/ ۱۷

فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ:

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

دَابَّةٌ : .....
رِزْقٌ : .....
فَأَبْتَغُوا : .....
وَاشْكُرُوا : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی، روزی ..... بدست خداوند متعال است.

الف) انسانها
ب) موجودات ناتوان
ج) موجودات روی زمین
د) تمام موجودات

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی می‌توان گفت:

الف) روزی را خداوند خود عطا کرده پس انتظار شکر از بندگان خود ندارد.
ب) روزی را باید از خدا خواست و برای بدست آوردن آن تلاش کرد.
ج) چون روزی تقسیم شده است پس نیازی به تلاش نیست.
د) خداوند به مؤمنان بیشتر از کافران روزی می‌دهد.

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره طلاق آیات ۲ و ۳ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....

ترجمه :

.....
.....

ادعای بی عمل

لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

صف ۲/

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

◀ اگر بر روی حرف آخر کلمات یکی از حرکات **ـَـ** قرار بگیرد، هنگام وقف (ایستادن) تبدیل به ساکن می‌شود، **تَفْعَلُونَ** ← **تَفْعَلُونَ**

◀ حرف «ع» در کلمه «تَفْعَلُونَ» از ته گلو تلفظ می‌شود.

معنا كنيم

چرا می‌گویید آنچه را که عمل نمی‌کنید؟!

کلمه	لِمَ	تَقُولُونَ	ما	لَا تَفْعَلُونَ
معنی	چرا	می‌گویید	آنچه	عمل نمی‌کنید

تمرین

◀ با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

◀ هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

..... تَقُولُونَ مَا لَا .....

چرا می‌گویید آنچه را که عمل نمی‌کنید ..... چرا ..... آنچه را که .....

بیشتر ببیندیشیم

- ۱- در برابر گفته‌های خود پاسخ گو خواهیم بود، پس به سخنی که می‌گوییم عمل کنیم.
- ۲- یکی از شیوه‌های امر به معروف و نهی از منکر، دعوت عملی است.
- ۳- امر به معروف را از خود شروع کنیم.

امام کاظم علیه السلام :

خوشا به عالمانی که به گفته خود عمل می‌کنند
و بدا بر عالمانی که فقط حرف می‌زنند.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- به نظر شما علت اینکه حرفی می‌زنیم و به آن عمل نمی‌کنیم چیست؟
- ۲- چگونه به سخن و قول خود عمل کنیم؟
- ۳- عالم بی عمل مانند چه چیزی است؟

الف) کتاب پاره
ب) درخت بی ثمر
ج) خانه‌ی آوار
د) تند باد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- اگر کسی به آنچه می‌داند عمل کند، خداوند آنچه را که نمی‌دانسته به او می‌آموزد.
- عالمی که به دانش خود عمل نکند با شیطان برابر است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.
لَمْ يَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سؤالات پاسخ دهید.

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ :

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

يَقُولُونَ : .....

تَأْمُرُونَ : .....

تَنْسَوْنَ : .....

تَتَلَوْنَ : .....

۲- در اولین عبارت قرآنی به چه کسانی اشاره شده است؟

الف) کسانی که به حرف خود عمل می‌کنند

ب) کسانی که به حرف خود عمل نمی‌کنند

ج) کسانی که به دیگران ناسزا می‌گویند

د) کسانی که در راه خدا قدم بر می‌دارند

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی یکی از شرایط امر به معروف چه می‌تواند باشد؟

الف) همراه با برخورد باشد.

ب) با نرمی و ملاحظت باشد.

ج) نسبت به نزدیکان باشد.

د) شخص امر کننده خودش عامل باشد.

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره فتح در آیه ۱۱ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی

کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

ترجمه : .....

بازتاب اعمال

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ*
وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

زلزله ۷ و ۸

صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

حرف «ث» در کلمه «مِثْقَالَ» و حرف «ذ» در کلمه «ذَرَّةٌ» بصورت نوک زبانی تلفظ می‌شود.

معنا کنیم

پس هر کس هم‌وزن ذره‌ای کار خیر انجام دهد آن را می‌بیند
و هر کس هم‌وزن ذره‌ای کار بد انجام دهد آن را می‌بیند

کلمه	يَعْمَلْ	مِثْقَالَ	ذَرَّةٌ	يَرَهُ
معنی	انجام دهد	اندازه	ذره	آن را می‌بیند

يَرَهُ = يَرِي (می‌بیند) + ه (آن را)

تمرین

با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

فَمَنْ ..... مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا .....

پس هر کس به اندازه ذره‌ای کار خیر انجام دهد آن را می‌بیند

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

و هر کس ..... ذره‌ای کار ..... انجام دهد آن را می‌بیند

بیشتر ببیندیشیم

- ۱- نیکی و بدی ما، به خداوند سود یا زبانی نمی‌رساند؛ بلکه نتیجه آن به خود ما باز می‌گردد.
- ۲- رفتار نیک ما ذخیره ای برای روزی است که به آن نیاز داریم.
- ۳- بر اساس یک ارزیابی و نظارت کامل، کوچک‌ترین کارها نیز مورد توجه قرار می‌گیرد.

پیامبر اکرم ﷺ :

آنچه را که انجام دهی همان را دریافت می‌کنی.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- منظور از جمله ی « هر چه کنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی » چیست؟
- ۲- توجه به بازتاب اعمال ، چه اثری می‌تواند داشته باشد؟
- ۳- با توجه به آیات درس کدام گزینه درست است؟
  - الف) همه مردم در دادگاه الهی یکسان‌اند
  - ب) کیفر و پاداش الهی، بر اساس عمل است
  - ج) عمل هر چه هم کوچک باشد ، حساب و کتاب دارد
  - د) تمام موارد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- نتیجه بعضی از اعمال را در این دنیا می‌بینیم.
- در هستی قانون عمل و عکس العمل وجود دارد.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سوالات پاسخ دهید.

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى : نجم / ۳۹

إسراء / ۷

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ :

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

لَيْسَ : .....
سَعَى : .....
أَحْسَنُكُمْ : .....
أَنْفُسِكُمْ : .....

۲- اولین عبارت قرآنی با کدام گزینه متناسب‌تر است؟

الف) تن آدمی شریف است به جان آدمیت
ب) نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود
ج) توانا بود هر که دانا بود
د) ز گهواره تا گور دانش بجوی

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی نتیجه اعمال در نهایت به چه کسی برمی‌گردد؟

الف) خود شخص
ب) دیگران
ج) جامعه
د) هیچکدام

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و با از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....

تمرین آزاد؛

در سوره غافر بین آیات ۱۷ تا ۱۹ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی: .....

.....

ترجمه: .....

.....

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ

بقره / ۴۵

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

« هر گاه بعد از « ال » تشدید بیاید ، « ال » خوانده نمی‌شود و آخرین حرف حرکت دار قبل از « ال » به حرف تشدید دار وصل می‌شود . مانند :

بِالصَّبْرِ

از صبر و نماز یاری جوئید

الصَّلَاةِ	صَبْر	اسْتَعِينُوا	کلمه
نماز	صبر	یاری جوئید	معنی

تمرین؛

« با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

« هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

وَ ..... بِالصَّبْرِ وَ .....
از صبر و .....
وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ
یاری جوئید از صبر و نماز

- ۱- صبر و نماز، دو اهرم نیرومند در برابر مشکلات است.
- ۲- استعانت از « نماز و صبر » وسیله‌ی استعانت از خداوند است.
- ۳- کسی که خواندن نماز برایش سنگین باشد، سنگینی تکبر بر دلش می‌نشیند.

امام علی علیه السلام :

آنکس که صبر پیشه نکند پیروزی برای او حاصل نمی‌شود.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- چگونه می‌توان صبر خود را زیاد کرد؟
- ۲- از چه راههایی می‌شود از خداوند کمک گرفت؟
- ۳- بهترین صبر کدام است؟

الف) صبر در عبادت
ب) صبر در مصیبت
ج) صبر در برابر گناه
د) صبر در عصبانیت

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- الگوی صبر در قرآن حضرت ایوب علیه السلام است.
- صبر و مکث کردن هنگام عطسه از خرافات است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

آل عمران / ۱۴۶

وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ:

أعراف / ۱۲۸

إِسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا:

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

يُحِبُّ : .....
صَابِرِينَ : .....
اِسْتَعِينُوا : .....
اصْبِرُوا : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی خداوند چه کسانی را دوست دارد؟

الف) نیکوکاران
ب) صابران
ج) مجاهدان
د) تلاش‌گران

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی می‌توان گفت :

الف) برای صبر کردن نیز باید تمرین کرد.
ب) همین که از خدا یاری بخواهیم کفایت می‌کند.
ج) برای تحقق خواسته‌ها علاوه بر درخواست از خدا صبر نیز باید کرد.
د) اگر صبر کنیم پیروز می‌شویم

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره معارج بین آیات ۱ تا ۵ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
ترجمه : .....

تَوَكَّلْ

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

طلاق ۳/

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

◀ حرف «ه و ه و» در خواندن به شکل «هو» خوانده می‌شود. مانند:

حَسْبُهُ ← حَسْبُهُ   رَسُولُهُ ← رَسُولُهُ

◀ اگر روی این گونه کلمات وقف کنیم صدای «- و» خوانده نمی‌شود. مانند:

حَسْبُهُ ← حَسْبُهُ   رَسُولُهُ ← رَسُولُهُ

معنا کنیم و کسی که بر خدا توکل کند، خداوند کافی است برای او

کلمه	مَنْ	يَتَوَكَّلْ	عَلَى	حَسْبُهُ
معنی	کسی	توکل کند	بر	برای او کافی است

حَسْبُهُ = حَسْبُ + هُ

تمرین

◀ با نگاه به خط، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

◀ هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

و..... يَتَوَكَّلُ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ.....

و کسی که بر خدا توکل کند، خداوند کافی است برای او

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

و کسی که ..... توکل کند، خداوند .....

- ۱- دل خود را با توکل بر خداوند قادر، استوار و محکم نگه داریم.
- ۲- در اداره امور زندگی، در برنامه های قرآنی، در درس و کار و ... نظیرمان به خداوند باشد.
- ۳- انسان وقتی بر خداوند توکل می کند به نتیجه کار راضی می شود.

امام علی علیه السلام :

شایسته است آن کس که به قضای الهی راضی شده است
بر خداوند توکل نماید.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت و گو کنید.

- ۱- راه های تقویت و بالابردن اعتماد و توکل خود بر خداوند چیست؟
- ۲- آیا مشورت کردن با توکل، منافات دارد؟
- ۳- برای اینکه خواسته هایمان به بهترین نحو تحقق پیدا کند چه باید بکنیم؟
(الف) فقط باید توکل کرد
(ب) فقط باید تلاش کرد
(ج) با توکل به خدا باید تلاش کرد
(د) از کمک دیگران بهره گرفت

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- کسانی که بر خدا توکل می‌کنند، اعتماد به نفس بالایی دارند.
- خداوند توکل کنندگان را دوست دارد.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ : هود/۸۸

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

تَوَكَّلْتُ : .....
لَيْسَ : .....
كَافٍ : .....
عَبْدٌ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کدام گزینه مناسب تر است؟

الف) اگر به خدا ایمان داشته باشیم و به او توکل کنیم موفق خواهیم شد.

ب) اگر به نتیجه کارمان ایمان داشته باشیم موفق خواهیم شد.

ج) اگر تلاش کنیم موفق خواهیم شد.

د) اگر به مشکلات بی توجهی کنیم موفق خواهیم شد.

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی علت بسیاری از ناامیدی ها و حرص و طمع های انسانها چه چیزی

می تواند باشد؟

الف) شرایط بد اقتصادی

ب) اشتباهات گذشته

ج) آرزوهای طولانی

د) کمرنگ کردن نقش خدا در زندگی

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....

تمرین آزاد؛

در سوره زمر آیه ۳۸ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید

صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....

ترجمه : .....

.....

وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

بقره / ۱۹۵

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

کلمات «يُحِبُّ» و «الْمُحْسِنِينَ» به یکدیگر متصل می‌شوند.

يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

حرف «ح» در کلمات «أَحْسِنُوا»، «يُحِبُّ» و «مُحْسِنِينَ» از ته گلو تلفظ می‌شود.

نیکی کنید، که خداوند نیکوکاران را دوست دارد

کلمه	أَحْسِنُوا	يُحِبُّ	مُحْسِنِينَ
معنی	نیکی کنید	دوست دارد	نیکوکاران

تمرین؛

با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

و..... إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ

نیکی کنید، که خداوند نیکوکاران را دوست دارد

وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

نیکی کنید، که ..... نیکوکاران را .....

۱- محبوب خدا شدن، بهترین تشویق برای نیکوکاری است.

۲- احسان کردن به دیگران باعث جلب اعتماد و محبت دیگران می‌شود.

۳- احسان کردن به دیگران به عمر و مال و آبروی انسان عزت و برکت می‌دهد.

امام علی عَلَيْهِ السَّلَام :

بهشت پاداش انسانهای مؤمن نیکوکار است.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

۱- چگونه یکدیگر را به کار نیک دعوت نماییم؟

۲- چند نمونه از رفتارهای نیک از منظر قرآن را نام ببرید.

۳- چه چیزی پاداش کار نیک را از بین می‌برد؟

الف) کوتاهی در انجام کار نیک   ب) فردی انجام دادن کار نیک

ج) انتظار پاداش از غیر خدا   د) بدون مشورت انجام دادن کار نیک

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضا استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- امام حسن علیه السلام سه بار تمام دارایی خود را به نیازمندان بخشید.
- با ارزش‌ترین کارهای نیک، فریادرسی ستم دیده است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.

وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.

۲- ترجمه عبارات را بنویسید.

۳- به سؤالات پاسخ دهید.

رحمن / ۶۰

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ :

اعراف / ۵۶

إِنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ :

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

هَلْ : .....

جَزَاء : .....

قَرِيب : .....

اِحْسَان : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کمترین کاری که در برابر نیکی دیگران می‌توانیم بکنیم چیست؟

(الف) از او تشکر کنیم

(ب) دو برابر کاری که برایمان انجام داده برای او انجام دهیم

(ج) خدا را شکر کنیم

(د) کار نیک او را جبران کنیم

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی پاداش نیکوکاران ..... می‌باشد:

(الف) استجاب دعايشان

(ب) رحمت خداوند

(ج) محبوبیت نزد مردم

(د) ثروت در این دنیا

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره قصص بین آیات ۷۶ و ۷۷ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید

و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....

ترجمه : .....

.....
.....

عنکبوت/ ۵۷

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

 صحیح بخوانیم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

 نکته روخوانی:

◀ کلمه « ذَائِقَةُ » به کلمه « الْمَوْتِ » متصل می‌شود.

ذَائِقَةُ   الْمَوْتِ

◀ حرف « ذ » در کلمه « ذَائِقَةُ » بصورت نوک زبانی تلفظ می‌شود.

 معنا کنیم هر انسانی مرگ را می‌چشد

مَوْتِ	ذَائِقَةُ	نَفْسِ	كُلُّ	کلمه
مرگ	می‌چشد	کس (انسان)	هر	معنی

 تمرین؛

◀ با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم

بخوانید.

◀ هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

..... نفسِ ذائِقَةٌ .....
هر انسانی مرگ را می‌چشد

هر ..... مرگ را .....
كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

- ۱- مرگ، استثنا ندارد و برای همه است.
- ۲- مرگ، نیست و نابود شدن نمی‌باشد، بلکه انتقال به مرحله بعدی خلقت است.
- ۳- مرگ، پایان کار نیست، ادامه راه برای بازگشت به مبدأ است.

امام علی عَلَيْهِ السَّلَام :

تعجب می‌کنم از کسی که از مرگ غافل است
ولی مرگ با جدیت به دنبال اوست.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- آثار یاد مرگ در رفتار و زندگی ما چیست؟
  - ۲- آیا تابحال به نتیجه اعمال خود پس از مرگ فکر کرده‌ایم؟
  - ۳- آیا می‌توان مرگ را به تأخیر انداخت؟ چگونه؟
- الف) به هیچ وجه   ب) بله ، با ورزش
ج) بله ، با صدقه و کار نیک   د) بله ، با تغذیه مناسب

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- حضرت عیسی علیه السلام هنوز زنده است.
- گوش انسان، آخرین عضوی است که پس از مرگ از کار می‌افتد.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.
كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سؤالات پاسخ دهید.

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا: زم/۴۲

وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا: نساء/۲۹

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

يَتَوَفَّى : ..... مَنَام : .....

لَا تَقْتُلُوا : ..... لَمْ تَمُتْ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کدام گزینه مناسب تر است؟

(الف) خواب نیز نوعی مرگ است. (ب) هنگام خواب روح از بدن جدا نمی‌شود

(ج) هنگام مرگ روح از بدن جدا می‌شود. (د) الف و ج

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی می‌توان گفت :

(الف) خود کشی گناه کبیره محسوب می‌شود

(ب) خود کشی گناه محسوب نمی‌شود

(ج) قتل دیگران گناه است، ولی خود کشی گناهی ندارد

(د) هیچکدام

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره الرحمان بین آیات ۲۵ تا ۳۰ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا

کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....

ترجمه :

.....
.....

تعاون و همکاری

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ

طه / ۱۴

صحيح بخوانيم

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

حرف «و» به کلمه «التَّقْوَىٰ» متصل می‌شود. وَ التَّقْوَىٰ

حرف «ع» در کلمات «تَعَاوَنُوا» و «عَلَىٰ» از ته گلو تلفظ می‌شود.

معنا کنیم

در راه نیکی و پرهیزکاری با هم همکاری کنید

تَقْوَىٰ	بِرّ	تَعَاوَنُوا	کلمه
پرهیزکاری	نیکی	همکاری کنید	معنی

تمرین؛

با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

و..... عَلَى الْبِرِّ وَ.....

در راه نیکی و پرهیزکاری با هم همکاری کنید

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ

در راه ..... و پرهیزکاری با هم ..... کنید

۱- رسیدگی به محرومان جامعه برخاسته از ایمان به خدا است.

۲- یاری کردن دیگران موجب می‌شود انسان در مشکلات تنها نماند.

۳- سلامت و آبادانی جامعه به همیاری و تعاون نیاز دارد.

پیامبر اکرم ﷺ :

مردم همیشه در خیر خواهند بود

تا وقتی که در نیکی و پرهیزکاری یکدیگر را یاری می‌رسانند.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

۱- چه وظیفه ای در قبال کمک به مردم مظلوم و مسلمانان جهان داریم؟

۲- آیا شما در کمک به مردم و یا فرد محرومی همکاری داشته‌اید؟

۳- نمونه ای از راههای تعاون و همیاری در جامعه اجتماعی شهر خود نام ببرید.

۴- هدف از تعاون و همکاری چیست؟

الف) مشارکت همه مردم در امور جامعه

ب) ایجاد روحیه مسئولیت پذیری در افراد

ج) بهره گیر از تمامی ظرفیت های یک جامعه

د) همه موارد

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- رفع گرفتاری و همدلی با مردم بهتر از روزه و اعتکاف یک ماه است.
- بخشندگی از ثمرات همدلی است.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید. **وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ**
- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سوالات پاسخ دهید.

وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ: مائده/۲

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ: توبه/۷۱

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

اِثْمٌ : .....
عُدْوَانٌ : .....

أَوْلِيَاءٌ : .....
يَنْهَوْنَ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی همکاری در چه زمینه ای نهی شده است؟

الف) کارهایی که در آن تخصص نداریم

ب) فساد و گناه

ب) همکاری با بیگانگان

د) همه موارد

۳- با توجه به دومین عبارت قرآنی ..... یکی از مصادیق همکاری و تعاون می‌باشد.

الف) نیت پاک

ب) اخلاق خوب

ج) امر به معروف و نهی از منکر

د) احترام به دیگران

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات

شخصی خود بنویسید.

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل ، یک عنوان پیشنهاد دهید.

تمرین آزاد؛

در سوره آل عمران بین آیات ۱۹۹ و ۲۰۰ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی

کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی: .....

ترجمه: .....

عزّت واقعی

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا

فاطر / ۱۰

عبارت درس را چند بار بصورت جمعی بخوانید.

نکته روخوانی:

کلمات « یُرِيدُ » و « الْعِزَّةَ » به یکدیگر متصل می‌شوند.

یُرِيدُ الْعِزَّةَ

حرف «ع» در کلمات «عِزَّةَ» و «جَمِيعًا» از ته گلو تلفظ می‌شود.

کسی که عزّت می‌خواهد (بداند که) تمام عزّت برای خداست

کلمه	مَنْ	يُرِيدُ	عِزَّةَ	لِلَّهِ	جَمِيعًا
معنی	کسی	می‌خواهد	عزّت	برای خدا	تمام

لِلَّهِ = ل + اللَّهُ

تمرین؛

با نگاه به خط ، عبارت قرآنی را دسته جمعی خوانده و ترجمه آن را همه با هم بخوانید.

هر قرآن آموز یکبار عبارت قرآنی را با ترجمه بخواند.

- عبارات زیر را تکمیل کنید:

مَنْ كَانَ ..... الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ .....
کسی که عزت می‌خواهد (بداند که) تمام عزت برای خداست

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا .....
عزت می‌خواهد (بداند که) تمام عزت

- ۱- باید به دنبال کسب عزت و آبرو از راههای خداپسندانه باشیم.
- ۲- طلب عزت و سربلندی از غیر خدا برای انسان ذلت می‌آورد نه عزت.
- ۳- چون خدا منبع تمام عزت است هر که با خدا باشد عزیز می‌شود.

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

عزیزی که عزتش از غیر خدا باشد ذلیل است.

با توجه به محتوای درس در مورد پاسخ سؤالات زیر در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- چه کارهایی آبرو و عزت انسان را از بین می‌برد؟
- ۲- چرا غیر خدا نمی‌تواند به انسان عزت ببخشد؟ و آیا اگر به فرض هم باشد دائمی است یا موقتی؟
- ۳- خداوند به چه کسانی عزت داده است؟

الف) ثروتمندان

ب) دانشمندان

ج) پیامبر و مؤمنان

د) قهرمانان ورزشی

شخصی خدمت امام صادق علیه السلام رسید، و برای انجام کاری استخاره کرد. از قضاء استخاره بد آمد. ولی اعتنا نکرد، و سفرش را که برای تجارت بود، آغاز کرد. اتفاقاً در سفر به او خوش گذشت، و سود بسیاری به دست آورد. وی از بد آمدن استخاره در شگفت ماند، از این رو پس از بازگشت، خدمت حضرت رسید و جریان را از ایشان پرسید. امام صادق علیه السلام لبخندی نموده و فرمودند: به یاد داری که در مسافرت در فلان منزل آنچنان خسته بودی که خوابت برد. و وقتی بیدار شدی که آفتاب طلوع کرده و نماز صبحت قضا شده بود؟! اگر خداوند متعال آنچه را که در دنیاست به تو داده بود، جبران دو رکعت نماز قضای تو نمی‌شد.

آیا می‌دانید؟!

- ریشه همه ناهنجاری‌ها و تباهی‌ها در ذلت نفس است.
- عزت و سربلندی برای کسی است که از دستورات الهی اطاعت کند.

حفظ کنیم

- عبارت قرآنی درس را دسته جمعی از حفظ بخوانید.

مَنْ كَانَ يُرِيدَ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا

- هر قرآن آموز یک بار از حفظ عبارت قرآنی درس را بخواند و معنا کند.

تمرین منزل

با مراجعه به قرآن کریم؛

- ۱- عبارات قرآنی زیر را پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید.
- ۲- ترجمه عبارات را بنویسید.
- ۳- به سؤالات پاسخ دهید.

وَاللَّهُ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ : منافقون / ۸

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ : فاطر / ۱۵

۱- معنای کلمات زیر را بنویسید:

رَسُولٌ : .....
يَا أَيُّهَا : .....
أَنْتُمْ : .....
فُقَرَاءٌ : .....

۲- با توجه به اولین عبارت قرآنی کدام عامل باعث عزیز شدن انسان می‌گردد؟

الف) علم
ب) ثروت
ج) ایمان
د) اخلاق

۳- دومین عبارت قرآنی با کدام گزینه متناسب است؟

الف) مولای یا مولای أَنْتَ الْمَالِكُ وَأَنَا الْمَمْلُوكُ
ب) مولای یا مولای أَنْتَ الْعَنِيُّ وَأَنَا الْفَقِيرُ
ج) مولای یا مولای أَنْتَ الْعَظِيمُ وَأَنَا الْحَقِيرُ
د) مولای یا مولای أَنْتَ الْمَوْلَى وَأَنَا الْعَبْدُ

۴- با تفکر و تدبّر در آیات فوق دو نکته‌ای که در زندگی کاربرد دارد و یا از تجربیات شخصی خود بنویسید.

.....
.....

۵- برای هر یک از آیات تمرین منزل، یک عنوان پیشنهاد دهید.

.....
.....

تمرین آزاد؛

در سوره نساء بین آیات ۱۳۹ و ۱۴۰ یک عبارت با موضوع درس وجود دارد، آنرا پیدا کنید و سعی کنید صحیح بخوانید و عبارت را به همراه ترجمه بنویسید.

عبارت قرآنی : .....

.....
.....
ترجمه : .....